

Sønderbygård, der lå på Sønderbygade i Grejs

Inger Margrethe Ravn Mikkelsen fortæller i et interview om i sin opvækst og sit liv

Født 1. september 1932

Interview ved Inger Marie Nutkins Larsen i 2025

Billeder fra privat samling

Inger Marie Nutkins Larsen interviewer Inger Mikkelsen på 92 år d. 9.1. 2025

Hvor og hvornår er du født:

Jeg er født den 1. september 1932 på den gård, vi havde i mange år. Den lå bag Bakkegården (Høgholt nu Bakkevænget 6)

Far hed Hans Peter Georg Larsen, men blev altid kun kaldt Hans. De fleste havde mange navne dengang. Mor hed Agnes Frandsen Jensen og hun stammede fra Holtum.

Gården Høgholt, hvor der engang var kro

Dine bedsteforældre på din fars side flyttede til Grejs fra Fyn?

Jeg ved faktisk ikke hvornår. Det var svært at finde noget om ham, for alt nedskrevet fra skolen og kirken var væk. Så jeg ved ikke meget om hans fortid. Men jeg kan huske, at han var en rar og hyggelig mand, og det samme var min farmor, men hun var også striks.

Det var ikke mine bedsteforældre, der havde gården først. Gården var sidst i 1800-tallet ejet af en Madam Tved. Jeg var til fællesspisning for enlige arrangeret af kirken og kom til at sidde ved siden af en dame, der spurgte, hvor jeg var fra. Hun boede i Vejle, og hun var blevet gift med en bager, der senere åbnede en forretning i Grejsdalen. Hun fortalte, at de havde haft en forretning i masser af år, ikke så meget om, hvor hun stammede fra, men hun vidste, at hendes moster engang havde ejet en kro her i Grejs, og mosteren hed madam Tved.

Der var altså kro på jeres gård før dine bedsteforældre købte gården, og det var madam Tved, der var kromutter?

Ja – jeg har desværre ikke mødt den dame siden, det kunne ellers være sjovt at høre mere.

Så du blev altså født der på gården?

Det var jo hjemmefødsel dengang, der var ikke så meget andet. Jeg havde to søstre Eva og Ruth. Jeg var den ældste. Eva blev født 2 år efter mig og Ruth 5 år efter.

Inger i barnevogn udenfor Høgholt 1932

Hvordan var din barndom i Grejs?

Den, synes jeg, var dejlig. Vi skulle jo hjælpe både ude og inde. Men til meget af det, kunne man jo gå og tænke. Der var meget, vi kunne hjælpe med. Vi hjalp altid, når far han tærskede. Vi skulle hjælpe med at få al halmen samlet. Man kunne skubbe det over gårdspladsen. Det var halm i løs vægt.

Du hjalp lige så meget udenfor som indenfor?

Jeg tror, jeg hjalp mest udenfor. Det, synes jeg, var meget rarere. Der var mere ro og fred, man kunne få lov til at passe sig selv. Det kunne jeg godt lide. Jeg kunne godt lide at gå ud over markerne. Det elskede jeg, det var så flot ned over slugterne. Der var diger mellem markerne dengang, men de blev ryddet efterhånden, desværre. Hvis man kører tur på Als, så er der masser af diger – endnu.

I vore dage snakker man så meget om, at vi skal have mere natur tilbage – og vi har selv raget det ned i tidens løb.

Ja, sådan går det jo - der er mange ting, der skal laves om – tilbage til det, der var engang.

Hvor gik du i skole henne?

I Grejs. Vi havde en forskole og en lærerinde, der tog sig af os. Det var Katrine Larsen. En meget speciel og dygtig dame. Hun var meget ung, for hun blev gift, da vi gik i første klasse. Jeg kom nu ikke i skole før en 1½ måned efter skolestart, for jeg havde brækket min ankel. Jeg skulle lige prøve at se, om jeg kunne hoppe ned fra en stensætning. Det kunne jeg lige klare, mente jeg, men det kunne jeg altså ikke. Jeg fik gips på og kunne ikke rigtig komme rundt.

Lærerinde Katrine Knudsen, gift Larsen, med nogle børn på forskolen i 1936. Inger er ikke på billedet (fra Historisk Atlas)

Kunne du lide at gå i skole?

Ja, det kunne jeg, men jeg synes, vi havde alt for meget fritid. Jeg var meget interesseret i at lære noget. Vi gik tre år i forskolen – tror jeg - jeg kan snart ikke huske det. Så kom vi i hovedskolen, den lå lige overfor Brugsen (nu Pizzeria).

Grejs Hovedskole – Inger er ikke på billedet (fra Historisk Atlas)

Skulle I lære mere der?

Ja, det skulle vi. De havde nogle kort, der blev brugt til geografiundervisningen, de er nok væk nu. De var i nogle skuffer, man kunne trække ud. Der kunne man se og læse om forskellige dele af verden, med de mest interessante ting. Nej – hvor jeg studerede de kort.

Du har altid været interesseret i verden?

Ja, kortene så jeg gerne på, når vi var færdige med de ting, vi skulle i skolen.

Kan du ellers huske noget fra din skoletid?

Det meste var jo under krigen. Avisen var et hovedpunkt til daglig læsning, og så lyttede vi til radioen.

Kan du ellers huske noget fra Grejs under besættelsen?

Vi klarede os, det var vi nødt til. Jeg husker en samtale mellem min mor og en faster. En aften stod vi ude i køkkenet, hvor min faster kom med avisen. De snakkede sammen, og jeg stod og lyttede lidt med. Jeg kan huske min mor sagde: ”Ja, det er slemt med den krig, og jeg er ikke sikker på andet, end at tyskerne kommer herop i morgen”. Min faster blev chokeret – det var der jo ikke noget at sige til. Men det gjorde de – for det var den 9. april 1945. Jeg blev helt forskrækket over, at det kom til at passe.

Kan du huske noget fra den dag den 9. april? Hvor du var og hvad der skete?

Jeg kan huske, at det først var i dagene lige efter, der kom mange tyskere. De skulle være her en 2-3 dage, før de skulle videre. Man blev beordret til at modtage en, to eller tre tyske soldater, der skulle bo rundt omkring på gårdene og husene – man skulle skaffe plads til dem.

Ja, vi havde to boende. Den ene var en yngre mand, han stod de første aftener ude i køkkenet sammen med mor, og de snakkede sammen, så godt de kunne. Mor kunne ikke tysk, i hvert fald meget begrænset. Han græd, og jeg forstod det ikke, så jeg listede af. Mor fortalte senere på aftenen, at han havde vist hende billeder af sin familie, og at han græd, fordi han havde fået at vide, at han skulle videre til Norge. Det var de alle sammen bange for, fordi det var rygtedes, at de på sejlturen blev puttet ned i lastrummet, der så blev låst. De måtte ikke opdages, og ingen måtte flyde på vandet, hvis skibet gik ned. Så det var ikke så sært, at han græd, han havde kone og tre små børn.

Min mor fortalte, at de soldater, der kom til Vesterbygård, bare var små drenge, der længtes efter deres egen mor?

Ja, ved du hvad. De første der kom, var jo soldater, der havde fået undervisning i krig, men til sidst var det kun gamle mænd og drenge, der kom herop. Det er mærkeligt at tænke på – de kunne jo ikke slippe. Andre snakkede om, at det var en gammel mand og en dreng, der gik og vogtede banen de sidste uger før befrielsen. Nede ved overgangen – de skulle vogte den mod sabotage.

Min moster og onkel boede i et hus lige ned til banen (Grejs Bakke 8), og min onkel han var en sjov en. Neden for banen delte vejen sig i to – den gamle op gennem skoven (Møllehusvej) og den nye også op gennem skoven (nu Grejs Bakke). Den var knap så uhyggelig og mørk. Han kom en dag under krigen cyklende op ad den gamle skovvej, for moster Elly skulle ikke se ham. Han arbejdede på tæppefabrikken og cyklede forbi det lille brødudsalg i Grejsdalen hver dag. Han ville have, at vi kom uanmeldt til kaffe om aftenen, for han havde købt kager. Mor sagde, at de lige skulle snakke sammen om det. Vi gjorde os klar. Det var meget mørkt, og vi skulle liste os ned gennem skoven. Vi kunne jo høre vagterne trampe, når de gik langs banen og vogtede den. Da der var nogenlunde ro, sagde far: ” Så nu løber vi” – og vi løb ned gennem skoven, gennem haven og ind i huset. Vi fik vores kaffe og listede hjem samme vej. Vi var bange for at blive opdaget - der var jo udgangsforbud om aftenen og om natten. Der var buldermørkt alle steder, der måtte jo ikke tændes lys.

Det er svært for os, der aldrig har oplevet noget sådan, at forstå- at man ikke bare kan gå ud, hen og besøge nogen.

Nej, det kunne man jo ikke. Elly blev glad over at se os, og onkel Harald synes, han havde vundet en kamp. Det var hans lille modstandskamp.

Var der nogen i Grejs, der var involveret i modstandskampen her i Grejs?

Ja de fleste var involveret på en eller anden måde i modstandskampen her. Men jeg var jo barn, så mere ved jeg ikke rigtig. Men der skete jo ting og sager efter krigen.

En familie her i Grejs fik en æresport, som naboerne havde lavet til deres sølvbryllup, revet ned om natten. Manden havde taget arbejde i Vandel og blev hver dag hentet i bil af tyskerne. Der var jo ikke arbejde at få, så hvis manden ikke tog det arbejde, så sultede familien. Nogle af dem, der deltog i at rive æresporten ned, havde selv været optaget af det, der skete i Tyskland, men de havde slået nogle kolbøtter. Jeg synes jo, det var meningsløst og unødvendigt at genere andre. Der var jo mange, der måtte tage arbejde for tyskerne, for der var jo ingen arbejde at få, enten måtte man sulte eller tage det, der var.

Interview med Inger Mikkelsen 21.2.2025

Vi skal snakke lidt videre fra sidst gang Inger, hvor vi snakkede om din barndom.

Du elskede geografikort i skufferne, og det var derfra du fik din store interesse for verden.

Skolegang kan jeg kun sige, at jeg elskede alt det hele.

Du fortalte om grundskolen og hvor kom du så hen?

Der var jo Realskole og studentereksamen inde i Vejle, men selvom vi kun var 7 km fra Vejle kunne vi ikke komme ind – der blev ikke taget nogen ind udefra – ude fra periferien.

Fra 14 år skulle man selv bestemme, hvad man ville, og så skulle man selv betale. Der var vist overhovedet ikke nogen, der kom videre fra hovedskolen dengang. Far og mor havde ikke råd til at betale for vores skolegang.

Skulle I betale for at komme i skole?

Ja, vi skulle betale for at komme i skole i Vejle. Ikke folkeskolen, den var også obligatorisk for alle dengang, men efter det måtte man selv betale. Der var jo ikke andre steder end i Vejle, man kunne gå videre dengang. Altså land og by var slet ikke det samme.

Jeg gik da også og skumlede meget over, hvad jeg skulle. Men der var jo ikke noget at gøre. Jeg havde altid ønsket at blive sygeplejerske og blev så enig med mig selv om, at det var så det, jeg skulle arbejde mig hen imod. Så var der jo husholdning og børnepasning. Der var forskellige emner, der skulle tages op og læres, men vi havde nu det meste af det med os hjemmefra.

Hvor lærte du så det?

Jeg var i huset et halvt år hos Brems, der var skolelærer og boede i Grejs. Så hos Emil (Emil Jensens radioforretning i Mølholm – Emil Jensen startede sammen med sin bror Søren Jensen en smedeforretning i Grejs og en Cykel og Radioforretning). Han var en mærkelig mand, men så god som dagen var lang. Hans kone Ingrid solgte engang et fjernsyn, der var indbygget i et skab. Den var flot, den måtte køberne have givet meget for. Hun var så stolt, da han kom hjem, og kunne fortælle ham, at hun havde solgt det apparat.

Jeg passede deres børn, Ellen og Inger. Jeg gik ture med dem. Der var jeg et halvt år.

Emil Jensens første radioforretning – på Sønderbygade i Grejs (billede fra Historisk Atlas)

Derefter var jeg et år på Jelling gård. Jeg var 16-17 år. Senere arbejde jeg 1 år hos min faster Margrethe (Grejs bakke 1). Hun arbejdede på et Brandforsikringskontor i 25 år, og hun fik et bæger i gave. Selskabet skulle have en ny ordning, og de gamle protokoller skulle skrives over i de nye protokoller, det kunne hun ikke nå, så det hjalp jeg hende med.

Nu var jeg blevet 18 år, og jeg kunne komme ind på sygeplejehøjskolen.

Skulle man betale for det?

Ja da. Jeg havde sparet op de forskellige steder, jeg havde været, og så hjalp far med resten. Jeg sparede alt det, jeg kunne, vi skulle jo klare os selv. Far og mor havde faktisk ikke mere end til dagen og vejen - det var der jo ingen, der havde dengang.

Jeg kom derop et halvt år, og det var en dejlig tid, for der havde man tid til at skrive, det nød jeg. Det var Testrup sygeplejehøjskole. De to ledere af højskolen var Maren Grosen og Inger Kaae.

Der forberedte vi os og fandt ud af, hvor vi kunne søge hen. Vejle havde ikke plads til flere elever, så vi kiggede på landkortet, og der var pladser i Kolding.

Næste punkt var, at vi skulle til læge og have en lægeerklæring. Lægen var en mærkelig fyr, og der var så mørkt, så mørkt - med bøger og reoler overalt. Jeg syntes dengang, at han var rigtig gammel. Vi skulle nærmest have alt tøjet af og måtte løfte op i kjoler og hvad vi ellers havde på. Bagefter blev vi alle enige om blot at grine af det.

Det var ikke gået i dag - så havde det været me-too?

Ja, det havde det – Ja(griner) – men han har hygget sig, når så mange piger skulle have en lægeerklæring.

Hvad var det for en tid at være sygeplejeelev?

Vi begyndte i Kolding 1.maj. Det var egentlig en streng tid, for vi var sørme trætte, når vi kom hjem om aftenen. Vi skulle jo læse i vores fritid. Vi arbejdede hver dag fra tidlig morgen til sen aften. Jeg synes, det må være et drømmejob i dag, hvor de har delt det op i skole for sig og praktik for sig.

Blev I så rigtig herset rundt med?

Nej, det synes jeg ikke var så slemt. Vi var på forskellige afdelinger 3 - 4 mdr. hvert sted og fik hilst på de forskellige sygeplejersker. Dengang var de jo ugifte og de fleste gamle.

Jeg kan huske en, der inviterede os til eftermiddagskaffe, da hun skulle holde op. Nej, hun havde fødselsdag – vi sad en hel række, for vi havde fundet ud af, at der var et tidspunkt, hvor vi kunne alle sammen. Vi stormede derud, hun var rigtig sød.

Det var godt. Men hårdt, det med at læse om aftenen. Jeg husker, at der var én, der var gået i bad, og hun vågnede ved at bladene fra sygeplejebogen svømmede rundt omkring hende. Hun ville lige læse 10 minutter, men så var hun faldet i søvn, og bogen var gået i opløsning.

Vi havde også en, der ville kigge ind ad vinduerne - døgnet rundt. En herre. Der var et hus lige overfor, hvor vi boede. En aften hørte vi en mand, der råbte, og noget skramlede afsted udenfor – han var jo blevet opdaget. Han havde stået deroppe og set over på os med kikkert, så vi begyndte at trække for, når vi synes, vi havde brug for at være alene. Det var mærkeligt, at han turde.

Jeg gik i bad og fornemmede, der var nogen, der kiggede på mig. Hvad mon det var. Så kom jeg til at kigge op og så en mand, der stod og kiggede ind. Han stod på bordet bag skillevæggen ind til det lille tørrerum. Jeg hørte, hvordan det skramlede ned ad trapperne - og væk var han.

En aften var der en ung læge, der boede i et andet hus tæt på vores. Han så vindueskiggeren kigge ind. Lægen sprang ud ad et vindue og lige ned på ham. De fik fat på politiet, som tog ham med, og så var han der aldrig mere.

Han var nok ikke en, der gjorde noget?

Nej, vi hørte han var gift og havde tre børn. Det var ikke særlig sjovt.

Hvor lang tid tog det at blive sygeplejerske?

3 år - jeg blev færdig 1. maj 1956. Jeg var ikke så gammel.

Inger Mikkelsen som færdig sygeplejerske i tidens uniform (privat billede)

Jeg havde fået en cykel, så jeg kunne cykle hjem til Grejs på besøg. Men efter 3 måneder blev jeg kørt ned af en lastbil, der kom bagfra. Jeg fik bækkenbrud og andre skader. Jeg kunne ikke arbejde. De sagde, at jeg måtte komme tilbage, når jeg var frisk igen, men de ville gætte på, at det først ville være til næste år. Jeg kunne jo ikke gå og var væk et helt år. Jeg cyklede derfor aldrig hjem mere.

Det var så hårdt at komme i gang igen. Vi havde så travlt, og man skulle gå meget. Selvom jeg havde trænet derhjemme og havde gået rundt, var jeg så træt.....

Der i starten af 1956 havde vi den sidste epidemi af polio i Danmark. Det var rædsomt, nogle patienter glemmer man aldrig. Det var frygteligt at sidde hos en dame, hun var så hysterisk og så bange for, at hun skulle få lammelser. Men hun slap nogenlunde. Andre slap ikke så nemt, en pige på 12 år fik lammelser, og en ung kone, der ventede sig, døde, og det gjorde fostret også. Det var en rigtig grim sygdom. Ja, det var nemt at vaccinere mod polio med sukkerknalder med vaccine.

Den er udryddet i Danmark nu, så det får vi ikke mere.

Den eksisterer jo nogle steder i verden. Det siger de også om tuberkulose, men det kommer nok igen, med den tætte kontakt vi har fået med hele verden. Man kan undre sig over, hvorfor mange er så bange for vacciner, for de har reddet mange. Men det er vist heller ikke så slemt mere – er det?

Så blev du færdig og hvad skulle du så gøre?

Jeg prøvede at søge i Vejle, de tog ikke nogen på halv tid. Jeg synes, jeg var nødt til at have nedsat tid, for jeg kunne ikke klare alt det hele - gården og det, der var at holde der.

Hvor mødte du egentlig Knud og hvornår blev du gift?

Vi kendte egentlig ikke hinanden, selvom vi boede i samme lille by. Men en dag, jeg var i Vejle, kom han cyklende. Han cyklede ind til fortovskanten og smilede til mig og sagde: "Go' dav". Det var den måde vi lærte hinanden at kende - da var jeg kun 17 år. På den tid tjente jeg i Jelling og Knud kom derud engang i mellem. Så gik vi ture og sådan. En dag kom fruene, hun var ellers noget af en snerpe, og sagde: "Det gør ikke noget, om han kommer med ind engang". "Tak, det gør han nok også engang, når han får tid": sagde jeg. Men han kom aldrig ind - han ville ikke ind og blive stillet for "kriksretten" (griner). Vi blev gift i juli 1956.

Hør det var jo slet ikke det, vi skulle snakke om.

Det var en helt anden måde at møde hinanden på dengang end nu- hvor de fleste mødes på dating.

Når man tænker på, hvor mange unge mennesker, der boede i Grejs. Når vi var til noget oppe i forsamlingshuset dengang, var salen fyldt. Vi gik til alt, der blev tilbudt. Høstfest og arrangementer i ungdomsforeningen. Det var mest foredrag. Det var om vinteren. Måske en gang om måneden. Alle kom - der var ikke så meget andet at gå til. Ingen fjernsyn, ingen telefoner. Det er mærkeligt at tænke på.

Så du kunne ikke få arbejde på Vejle sygehus?

Jeg ventede jo Ingrid dengang, hun blev født nytårsaften 1956. Jeg sagde ikke noget om det, da jeg søgte arbejde - det tror jeg ikke, at de havde tolereret. Det kan godt være, det var endt som en bombe, hvis det var blevet alvor med arbejde som sygeplejerske. Så det halve år var jeg hjemme, der var nok at lave, og så kom børnene trip trap træsko. Jeg var hjemme indtil den yngste, Poul, begyndte at gå i skole.

En dag jeg var ved at malke køerne, kom Knud Gormsen (fra gården Romsdal på Romsdalsvej) Han var i socialudvalget dengang, og han ville spørge mig, om jeg var interesseret i at arbejde med ældre enlige og ensomme. De skulle have besøg en gang hver måned. Det var noget flere kommuner tilbød. Jeg tænkte: "Det kan jeg lige så godt - at gå her ikke hele tiden, det vil jeg ikke, for alle børnene var jo begyndt i skole". Det var et halvdagsjob, og jeg kunne gøre det, når det passede mig.

Det var sognekommunerne: Grejs-Sindbjerg, Uldum, Tørring, Hjortsvang, Rask Mølle, Aale, Hvirring og Hornborg. De sogne blev lagt sammen til Tørring Uldum kommune i 1970. Det startede i 1960'erne og blev endelig gennemført i 1970.

Jeg startede med at besøge alle ældre i min del af kommunen. Vi var tre kolleger, og vi kørte ud indtil i 80'erne. Jeg skulle bare hjælpe med det, de ældre ønskede. Nogle ville bare gerne

snakke, nogle ville hække og sy. Mændene blev interesserede i billedskæring i træ. Jeg tilbød mændene madlavningskursus, men deres koner synes ikke, de skulle lære det, så det blev ikke til noget.

Efter vi stoppede med hjemmebesøg, startede jeg pensionisthøjskolen i Tørring Uldum kommune. Jeg havde spekuleret på det i flere år, især fordi en del af mændene var så stolte - de behøvede hvert fald ikke omsorg. Hvad skulle vi så kalde det, vi tænkte, at der var så mange højskoler med fokus på det ene eller det andet, så vi kunne godt kalde vores Pensionisthøjskole. Jeg ringede til forstanderen på Flemming efterskole og spurgte ham, om der skulle søges om sådan noget eller hvordan. Det skulle man ikke, og så gik vi i gang. Der mødte så mange mennesker op det første år – 200, men så faldt der lidt mere ro over det.

Vi fik oprettet kurser i træskæring, gymnastik, ja alt muligt, vi kunne finde på, og der var foredrag som på en almindelig højskole. Det blev holdt i Lindved sognegård i alle årene.

Det var sjovt med de små gamle kommuner – de ville i hvert fald ikke deltage andre steder. Det var ikke nemt. Det måtte de jo selv om, hvis de ville sidde og kede sig der. Men de fik deres eget sted. Lokalerne var gratis, for det var skolerne, vi brugte og de små forsamlingshuse. Hjortsvang den lille bitte kommune - de ville ikke komme til hverken det ene eller andet større sted. De ville have deres eget, i deres eget lille sogn. De var endnu ikke kommet sig over kommunesammenlægningen.

Hvordan blev det egentlig finansieret? Fik I ingen tilskud fra kommunen?

Jeg brugte skolebusserne – de kørte børnene hjem, og så kom de tilbage med de ældre. Jeg syntes ikke, de ældre skulle give noget for at være med. Nogle af foredragsholderne, skulle have honorar, andre ville bare have til kørslen. Men de var ved at falde bagover, når de så, der var 200 fremmødte(griner).

Det var jo omsorgsarbejdet, der var blevet til pensionisthøjskolen, og der deltog flere ældre. Dvs. budgettet blev flyttet over til højskolen. Ja, det var mig der styrede budgettet, men det var jo begrænset, hvad det kostede. Det var dengang man lige kunne snakke sammen om, hvordan man kunne få tingene til at fungere, og fik man en god ide, kunne man lige snakke om det og finde ud af det.

Det var Kerta, der lavede kaffe til alle, der kom i Sognegården til møderne.

Hvornår begyndte du at rejse med pensionisthøjskolen?

Det begyndte i 1970 og 71, fordi der var nogen, der kom til mig og spurgte” Hvorfor laver du ikke nogen rejser for os? Børn og svigerbørn rejser ud, og de praler af alt dét, de har set, alt dét de har oplevet - i mange forskellige lande og forskellige steder. Vi ser aldrig noget.”

Det måtte vi da have gjort noget ved.

De ønskede først at komme til Gardasøen. Det ville jeg være med til. Vi skulle have det arrangeret. Jeg kontaktede Tjæreborg og sagde: ”Kan vi starte med at bestille 25 billetter - jeg

tør ikke sige helt hvor mange, men det bliver nok deromkring.” De 25 forsvandt lynhurtigt, 50 gjorde også, derefter 75 – vi endte med at være 90-91 afsted til Gardasøen i 1971.

Vi havde en rejseleder med rundt, når vi skulle se noget, ellers skulle vi selv finde ud af det. Jeg havde også nogle hjælpere med. Den første tur, hvor man skulle have alle busser og alt til at passe sammen, og det var mig, der skulle sørge for det. Pyh ha, det var et stort arbejde. Vi havde nogle med fra et plejehjem, der iblandt en yngre invalidepensionist.

Jeg har også været hjælper på en af dine ture til Bornholm. Det var en god tur. Det må have været i 1976 eller 77. Jeg var lige kommet tilbage fra mit ophold i Israel i kibbutz. Glenn var derhjemme med mor, mens jeg var afsted som hjælper på din tur. Det var en udfordring, for min mor kunne ikke tale engelsk, og hun havde den opfattelse, at hvis hun bare råbte lidt højere, så kunne han forstå det til sidst.

Jeg husker den tur, at det var friske folk, der var med. Der var ikke så meget, man skulle hjælpe til med – en hånd ud af bussen og lignende?

Men det kan hurtigt forandre sig. Der skulle altid en eller to ekstra med. Jeg vidste, at med gamle mennesker, kan der hurtigt ske noget. Vi ville være sikre på, at resten kunne fortsætte ferien, hvis én blev syg og skulle hjem. Der var aldrig nogen der blandede sig i det. Jeg gjorde, som jeg ville.

Så hvor mange steder har du arrangeret ture til og været afsted med pensionisterne?

Vi har sørme været mange steder: Grækenland, Israel to gange, Tunis, Costa del sol, Costa Brava, Italien, Schweiz, Østrig, England, Sverige, Paris, Norge, Færøerne og Kroatien.

Vi fik ønskesedler om vinteren, hvorpå pensionisterne havde skrevet, om der var noget spændende, de ville se. Så fandt vi ud af, hvad der kunne være det mest spændende. Jeg ringede engang til et selskab i Juelsminde vedrørende tur til Israel. De sagde:” Ved du hvad, de skyder om hushjørnerne dernede og er ligeglade med, hvem de rammer - så jeg synes ærlig talt ikke, du skal tage derned med gamle mennesker”. Nå, men så måtte vi vente til året efter – da var der lidt mere roligt.

Men der var en gammel mand, der havde meldt sig. Hans kone var alvorlig syg. Han græd ligefrem, fordi han ikke kunne komme med. Jeg sagde:” Det skal du ikke være ked af, vi arrangerer en anden tur” og det gjorde vi et par år efter.

Nu har vi hørt en masse om dit arbejde som omsorgsleder - har du haft et godt arbejdsliv?

Ja, det har jeg – jeg holdt 40 års jubilæum. Det var såmænd ikke blevet - jeg havde jo nok ikke oplevet så meget, hvis jeg ikke havde sagt ja til jobbet, men det var også besværlige år at komme igennem – med medarbejdere og alt sådan noget. Nej, man kommer ikke sovende til det. Jeg havde ikke oplevet så meget, hvis jeg var kommet ind på sygehuset.

Inger Mikkelsen i midten foran – fra 40års jubilæet

Du har brugt din sygeplejerskeuddannelse på en god måde-du har jo lavet det, vi i dag kalder sundhedsfremme og forebyggelse, som er meget, meget vigtigt. Så der har du været tidligt ude Inger. Du har været med til at holde folk i gang både mentalt og fysisk på alle mulige måder.

Der var en, der var blevet alene og var kommet på Lindved Plejehjem. Det blev diskuteret, om han skulle tage med på rejse eller ej.

Han sagde: ”Men a hår tænkt å’et” og jeg sagde:” Jamen, tænk ikke for længe, for så har vi jo solgt alle billetterne”.

Han svarede: ”Jamen, så må du hellere skriv mæ’ op”. Han nød det sørme. Igennem Dolomitterne stod han op på midtergangen og kiggede ud over det hele, og han nød det – han ville se det hele.

Så var der en dame, hun var chokeret og hun klagede over ham, da vi kom hjem. Folk var så nævenyttige.

Hvordan kunne du klare alle de ting, når I har været på tur - mange er jo glade og tilfredse, og så er der nogen, der er sure og synes, det skulle være på en helt anden måde?

Jeg har aldrig haft nogen, der var sure – jo, måske har jeg nok. Men jeg lægger ikke mærke til det. Hvis der er nogen, der laver vrøvl over noget, så skal de have at vide, at det ikke kan være anderledes. Der er meget, der ikke kan være anderledes. Jeg ville ikke have, at vi skulle stå og skændes ude på gadehjørnerne, når vi var ude på tur. Så jeg sagde:” Det kan ikke være anderledes”.

I Jugoslavien, hvad skete der dér?

Der skete det, at én havde mistet sit pas, og vi fandt først ud af det om morgenen, da vi skulle flyve ved middagstid. Så gode råd var dyre. Vi forsøgte alt muligt, men ingen kunne hjælpe os.

Nå - det er lige meget – vi tager ham bare med sammen med alle de andre. Vi tog ham med hen til skranken, og der stod nogle høje svenske skovarbejdere, der også skulle med – jeg fik ham ind midt imellem dem. Rakte mit pas over, fik det stemplet, og så gik vi alle igennem. Det var hurtigt blevet røbet, hvad der var sket, så alle vidste det. De stillede sig hen foran ham, uden at jeg sagde noget - de vidste da nok, hvad de skulle.

Der gik en mand rundt med falkeøjne, for der var jo en for mange – men hjem kom vi alle sammen. Inde i flyet råber guiden højt:” Er der en herinde, der leder den her gruppe?”. Jeg rystede som et espeløv. Ingen sagde et ord, og ingen meldte sig. Vi skulle flyve hurtigt - og det var vores held.

Interview med Inger Mikkelsen 23.5.2025

Inger, vi har snakket om din barndom, din ungdom, din uddannelse og dit arbejde – både ude i verden som omsorgsleder og så derhjemme med fire børn og mand og gård. Men derudover ved jeg jo at du har haft mange andre interesser. Vil du ikke fortælle lidt om dem?

Jeg har nu ikke haft så mange andre – mit hjem og mit arbejde, det var et og to. Og det var ikke nemt at skille ad. Men børnene havde et vidunderligt sted at være, og de havde hver især deres interesser. De blev da godt nok vrede, hvis de kom hjem en dag og jeg ikke var hjemme, hvis de havde en masse der skulle ordnes, eller der skulle fortælles om. Men fem minutter efter var de væk igen ligesom alle de andre børn. Så måtte vi snakke om det, når vi kom til aftenstide.

Inger og Knud Mikkelsen i 1980 (privat foto)

Men jeg ved jo, du har interesseret dig meget for historien.

Ja det har jeg også – og det er jo også spændende. Nu har de jo igen fundet noget i Sindbjerg.

Du har altid læst meget ved jeg – og det gør du stadigvæk

Ja. Der findes jo så mange vidunderlige bøger. Der er sket mange ting i den tid, vi har levet. Opstanden i Kina og i Indien – og al den forandring der er sket derude. Jeg har brugt en del tid her for at finde frem til bøger om det, men der er stadigvæk en jeg gerne vil finde – når jeg får

rigtig god tid skal jeg prøve de forskellige loppemarkeder og genbrugsbutikker og se, om der ikke skulle være en der. Forfatteren er ret kendt, og den handler om opstanden og alt det, der fulgte med. ”I månens skygge” tror jeg, den hedder. Der får man det hele råt for usødet.

Men du har jo også altid interesseret dig for den lokale historie. Og jeg ved du har skrevet flere ting ned – artikler og fortællinger.

Hm.. Ja men det skulle der jo også tid til. I skolen skulle vi jo skrive fristile og sådan. Engang snakkede jeg med malermester Petersen – han havde masser af gamle aviser i sin bagagebærer på cyklen. Jeg skulle interviewe ham – eller bare snakke med ham – jeg ville ønske, jeg havde haft mere tid til at snakke med ham. Så skulle jeg skrive en stil om ham.

Du har også skrevet flere artikler om Grejs – hvad fik dig til det?

Ja, det var helt tilfældigt – jeg hørte måske nogen snakke om noget, og så havde jeg læst noget om det og hørte noget engang – og så tog jeg fat, og så skrev jeg noget om det. Der ligger nogen af dem inde på kommoden.

Jeg sidder her med et lille udsnit af dine skrivelser:

”Et liv med elmetræer” – ”Overlevelse - en kronik”- ”De tre tårne - om hvad man tænker på, mens man pudser sølvtøjet” og ”Når sygeplejenålen skal sendes retur”

Og det er det, jeg mener – der skal altså energi til at skrive sådan forholdsvis mange kronikker og få dem sendt af sted og få dem optaget i avisen.

Nej – jeg ved ikke, hvordan jeg fik tid til det (griner) Hvis de alle gik i seng lidt tidligt, eller hvis jeg ventede på, de skulle komme hjem, og jeg skulle tage imod dem – så skrev jeg.

Så du sad ikke og så fjernsyn – serier – eller sad og scrollede på telefonen dengang. Det går der jo meget god tid nu om dage. Jeg synes, det er imponerende – at du har haft så meget på hjerte og fået det skrevet ned, så det blev optaget i avisen

Vi fik besøg af en lærer fra Frodes skole med skolebørnene. (Frode Kamuk var lærer på Mølholm skole) De kom med bussen, og jeg skulle vise dem Grejs skov – vores skov nede fra skovstien, op ad skrænterne gennem skoven og hjem til Sønderbygård. Jeg havde også lavet kaffe og saft til dem, og de legede rundt om på gården. En af drengene havde plukket noget vedbend i skoven og han spurgte mig, om jeg ikke kunne flette det for ham. Jeg sagde: ”Nu skal du se hvad jeg kan lave” – så lavede jeg en rund krans til at sætte på hovedet. Og så endte det med, at de skulle have sådan en næsten alle sammen. Så vi sad ude på græsplænen alle sammen, og jeg lavede krans. Da de rendte op ad vejen til bussen, havde de alle sammen krans på hovedet. Og så skrev jeg en artikel om det bagefter – men jeg fik desværre ikke skrevet dato på (viser mig et udklip fra VAF)

Ingers yndlingshjørne på Sønderbygård hvor hun og hendes mand boede i over 40 år (privat foto)

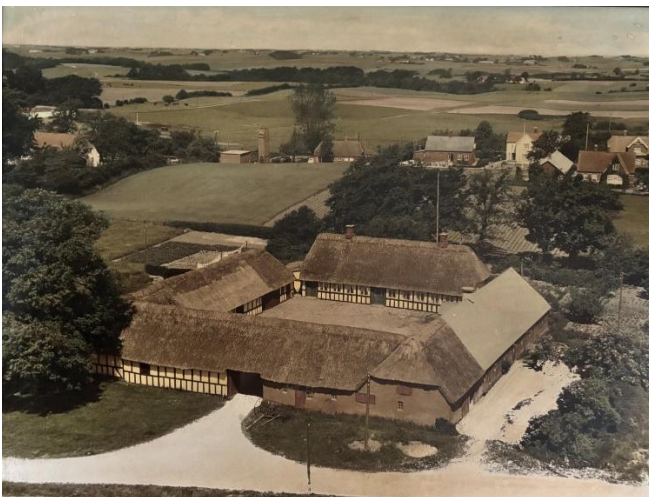
Nu sidder vi her og kigger sammen på dine mange artikler og du har en hel mappe med flere - må jeg låne dem engang?

Ja det må du

Vi har været igennem mange ting nu, Inger - er der noget vi mangler?

Jeg ved det snart ikke – jeg har lidt svært ved at koncentrere mig i dag.

Så kan vi jo slutte af med at fortælle, at I flyttede fra Sønderbygård, i 2002. Den lå der, hvor daginstitutionen Paddehatten ligger nu.

I flyttede om på Møllehusvej, hvor du og din mand Knud Mikkelsen boede i 20 år. Og nu er den så overtaget af et barnebarn og hendes mand. Og den skov og de marker, der hørte til gården, hører stadig til det hus på Møllehusvej.

Hvor længe siden er det du er blevet alene. 3 år ikke? Og så flyttede du her op på Hovgårdsvej i en dejlig bolig i Lejerbo, der er til at overse. Og så har du jo 4 børn og hvor mange børnebarn og oldebarn?

Jeg har 6 børnebørn og 9 oldebørn – det er dejligt. De er gode til at komme forbi og besøge mig. Og tage mig med.

Du er stadigvæk en meget engageret person, som ikke keder sig?

Det gør jeg i hvert fald ikke, for jeg har så meget, jeg skal have ordnet. Jeg kan slet ikke nå det. Der er stadig meget, der kalder på mig. Jeg skal finde tid til at sidde derinde og kigge det hele igennem for at se, om der er noget, jeg har skrevet forkert eller glemt. Eller noget jeg slet ikke har fået skrevet ned.

Så du skriver stadig – din slægts historie?

Ja mine forældres historie, og Knuds mor Harriets historie. Min mosters og min onkels historie – ham Harald, som boede i bunden af Grejs bakke. Ham har vi talt om – han cyklede lige op forbi om aftenen og stak hovedet indenfor. Da havde man jo ikke telefonen dengang. Så hvis man ville snakke med nogen, så måtte man tage hen til nogen. Og når han havde arbejdet hele ugen, så trængte han til at snakke med nogen.

Jeg er imponeret at du bliver ved med at have lysten og gejsten

Ja, men det skal man jo – det er vigtigt.

Inger rejser sig og er på vej ind på sit arbejdsværelse. Og siger:

... men det er farligt at gå derind, for vi bliver hængende der hele dagen(griner)

Engang foreslog jeg Ulnitz (kommunaldirektøren i Tørring-Uldum Kommune), at jeg kunne købe Uldum Højskole, som var inde i en svær økonomisk periode, og lave pensionisthøjskolen der. Men det gik de nu ikke lige med på(griner) Og nu går det vist godt igen med højskolen.

Vi slutter samtalen af med at snakke om de to storkepar, der lige nu er i gang med at yngle i Uldum Kær, og om højskoleforstanderen i Uldum, der cykler ud og kigger til dem dagligt, fordi han er så fugleinteresseret- og kyndig. Vi bliver enige om at slukke for båndoptageren – og sidder lidt og lytter til stueurets tikken – en hel meditativ lyd, som man ikke oplever så tit i vores fortravlede tid.

Efterskrift af Inger Marie Nutkins Larsen:

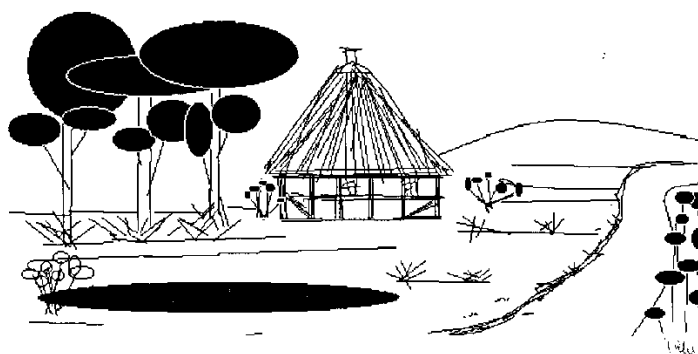
Inger Mikkelsen har været en meget arbejdsom kvinde gennem hele livet, som jo tydeligt fremgår af ovenstående fortælling. Hun er min tante gift med en af min mors brødre, så ud over det hun selv har berettet, kender jeg hende som en kvinde, der var stolt af sin kæmpe prydhave med en sjov junglesti mellem de store træer og buske, der omkransede haven, hvor vi kunne gå på opdagelse og lege. Og en kæmpe urtehave, hvor vi skulle ud at stikke hvide asparges, vi skulle plukke selleritop, persillerod top og porretop og binde suppevisker til at putte i fryseren til lækker hjemmelavet hønsekødsuppe, vi skulle plukke stikkelsbær, ribs og solbær i sæsonen til grød og marmelade. Inger kogte og brasede – og vi var altid inviteret Nytårsdag hvor Knud havde fødselsdag og vi blev bispist hele den store familie – vi var vel 28 til spisning og fødselsdag, når vi var flest – det var søskende til Knud og deres ægtefæller og børn.

Inger har altid været meget kreativ – i hjemmet lå altid spændende ting, man kunne kigge på – ting til omsorgsarbejdet: farvestrålende rør at flette af, garn, stoffer, stramaj, træskærerknive, pensler og malergrej.

I sommerferierne har jeg ofte været på teltture til Sverige og Norge med mine forældre og Inger og Knud og nogle gange andre mostre eller morbrødre. Inger elskede at rejse og opleve – hun var nysgerrig og videbegærlig – Knud var mere hjemmehbundet – men så fik Inger alle rejseoplevelserne med sin pensionist højskole.

Inger har ikke været skånet for helbredsmæssige udfordringer. I 2003 blev hun ramt af en hjerneblødning, som hun har kæmpet sig igennem og klaret sig selv, med hjælp fra sin mand til de ting, hun havde svært ved. Hendes tale er let påvirket, især når trætheden melder sig, men hun er klar og skarp i sin hukommelse, sit vid og viden om så mange ting.

Inger er en kilde til viden og erfaring fra mange års liv, arbejde og oplevelser. En kvinde fra en tid, hvor man selv måtte kæmpe for at opnå det, man gerne ville, og hvor ikke mange kvinder fik en karriere, som hun har haft. Hun er en stor inspiration.

Blæktegning af Inger Mikkelsen

Akvarel af Inger Mikkelsen